

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. november 09. – november 15.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

november 09 18:00 Schöner Alfréd: Mi történt a Barlangban?
november 10. hétfő 18:00 Zev Paskesz: A Hetiszakasz és a zsidó hagyomány kapcsolata
november 11. kedd 18:00 Róth László: A csodarabbik nyomában
november 12. szerda 18:00 Darvas István: Szentírás és kommentár
november 13. csütörtök 18:00 Fekete László: Kántorművészet

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök ZOOM	18:30

Sábbáti tudnivalók .

17:00	tanulás
18:00	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában CHÁJÉI SZÁRÁ

יְיָ וַיִּקַּם שׁוֹדָה עֶפְרוֹן, אֲשֶׁר בְּמִכְפֶּלֶה, אֲשֶׁר, לִפְנֵי מִמְרָא:
הַשׁוֹדָה, וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר-בּוֹ, וְכָל-הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשׁוֹדָה, אֲשֶׁר
בְּכָל-גְּבֻלוֹ סָבִיב. יַחַד לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה, לְעֵינֵי בְנֵי-חֵת,
בְּכָל, בְּאֵי שַׁעַר-עִירוֹ.

"És lett Efron földje, a Mamré előtti Máchpélában van, a mező és a barlang, amely benne van, és mind a fa, amely a mezőn van egész határában köröskörül, Ábrahám megvásárolt birtoka, Hét fiainak jelenlétében, valamennyi előtt, akik a város kapujában jöttek."

Mózes I. 23. 17-18

EGY MONDAT A HETISZAKASZBÓL

KOMMENTÁR

CHÁJÉ SZÁRÁ

Ezen a héten Chájé Szará hetiszakaszát olvassuk a zsinagógában, jelentése: "Sára élete". Ellentmondás, de a szidra Sára haláláról szól. Ha pontosan fordítjuk a biblia szövegét, akkor Sára éveinek száma, mikor meghalt, száz év és húsz év és hét év volt. Bölcseink szerint a 127 év azért van így részletezve, mert olyan szép volt száz éves korában, mint hajdan 20 éves korában és olyan ártatlan húsz éves korában, mint hajdan hét éves korában. A magyarázók szerint Izsák megkötözését az Akédát, a Sátán elmondta Sárának, de azt elfelejtette elmesélni, hogy Izsák megmenekült. Sára anyai szíve megrepedt, holtan rogyott össze.

**A Machpélá barlang helye
Hebronban**

/ Iszlám templom épült rá /

Ábrahám Hét fiaitól megvásárolta a Machpéla barlangját és a hozzá tartozó birtokot temetkezési helyül, 400 ezüst sékelért. Konvertibilis valutáért, vagy ahogy írva van, "sekel..., amilyen a kereskedők közt forgalomban van."

Három földvásárlási akciót ír le a Biblia. Az elsőt említettük, a második Jákob ősatya Schem városát, 100 keszitáért vásárolta meg. Dávid király pedig Jebusz királyától a Szentély

helyéért adott pénzt.

A szidra először írja le a temetést, melyből megtudjuk, hogy a holtakat el kell földelni, az akkor divatos égetéseknek vallásunkban nincs helye.

Leírja még a szidra az első lánykérést. Eliezer, a hűséges szolga Bétuel házába megy, hogy feleségül kérje Rebekát, (Rivkát) gazdája fia, Izsák részére. Bétuel sorsa rejtély. Igen szűkszavú az Írás, de kétségtelen, hogy reggel Lábán, a testvér búcsúztatja el a hugát. Ábrahám "megtért" őseihez. Őt is a Machpéla barlangjába temették el Sára mellé.

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

CHÁJÉ SZÁRÁ

A JÓ CSELEKEDET

Bár a hetiszakasz Száráról van elnevezve, tulajdonképpen folytatódik benne az Ábrahámról szóló elbeszélés.

A csoda útján született Izsáknak házastársat kellett keresni, hogy az ősapa nemzetsége ki ne haljon. De nemcsak a nemzetség fizikai fennmaradása volt a cél.

Az Ábrahám által felfedezett és az általa tovább terjesztett monoteista hit folytatásáról volt szó. Így nem lehetett Izsáknak a bálványimádó kánaánita népek között feleséget keresni. E célnak megfelelően indult el az ősapa szolgája, Eliezer, hogy gazdája családjában találjon feleséget Izsáknak. Végül is Rivka jelöltetett ki Ábrahám fiának, mert "jó cselekedeteket" gyakorolt. Felkérés nélkül is segített Eliezernek megitatni nyáját. Ez volt a fő és az egyetlen szempont, hogy bekerülhessen Ábrahám családjába.

Ugyanis "gömilut cseszed", a jó cselekedetek gyakorlása a zsidó hit, a zsidó vallás alaptétele.

"Három dolgon áll a világ: a Tórán, az imán és a jó cselekedeteken" .(Ávot tract. 1/2). Az utóbbi számít a legfőbb értéknek. A Talmud hangsúlyozza, hogy nagyobb érték az, ha az ember saját kezével teszi a jót, mintha azt csak pénzével, adományával tenné.

Az utóbbi talmudi gondolat kapcsolatban lehet az 5. parancsolattal. A "tiszteld apádat és anyádat" ige minden bizonnyal az öreg szülőkre gondol elsősorban, akik gyermekeik támogatására szorulanak. Nemcsak tisztelni kell őket, hanem öregségükben gyámolítani fizikailag és lelkileg egyaránt. Sokan úgy vélik az 5. ige teljesítését, hogy az öreg szülőket otthonokban helyezik el - talán drága pénzért és nagy ritkán meg is látogatják őket. Mennyivel nagyobb azok érdeme, akik személyesen gondoskodnak róluk! Ha nem maguknál, hát saját otthonuk közelében! Mert "nagyobb érdem a saját kezű jó cselekedet, mint a pénz által mívelt" (Talmud).

Az akkori szokás szerint a leány kérő fizetséggel "mohár"-ral tartozott a leány apjának. Eliezer ajándékokkal megrakodva tért be Rivka apjának házába. "A szolga ezüst és arany edényeket, ruhákat és egyéb ajándékokat vett elő és adta azokat Rivkának és családjának" (Gen. 24/53).

Fontos megjegyeznünk, hogy a család nem kényszerítette a leányt a házasságra. Amikor Eliezer távozni készült a menyasszonnyal, így szóltak hozzá: "Hívjuk a leányt, és kérdezzük meg, akar-e menni ezzel az emberrel" (u.o. 56-58).

Izsák anyját, Szárát, Ábrahám eltemette a Chét fiától vásárolt Máchpéla barlangjába. A talmudi legenda tudni véli, hogy Szará életében áldás telítette a családi sátrat: szombattól szombatig nem aludt ki a fény, áldás volt a kenyérben és felhő borította a sátrat (Rási). Amikor Izsák otthonába vezette Rivkát, mindezek a csodás tünetek újra megjelentek. Ezért mondja az Írás: "Megvigasztalódott Jicchák anyja halála után" (Gen. 24/66). Szará temetése alkalmat adott a hetiszakasznak, hogy bemutassa Ábrahám emberi nagyságát. Efron, a hettita törzsből, előbb ingyen ajánlotta fel a Máchpéla-barlangot temetkezési helyül, de Ábrahám nem volt hajlandó elfogadni azt. Ekkor a tulajdonos jóval áron felül adta el a barlangot a hozzá tartozó területtel, de Ábrahám szó nélkül fizetett. Az Írás beszámol Ábrahám haláláról is.

"Ábrahám boldog öregségben halt meg és tért meg őseihez. Eltemették őt Jicchák és Jismaél fiai a Máchpéla barlangjába" (Gen. 25/8).

A hetiszakasz kihangsúlyozta Jismaél részvételét a temetésben, mondván, hogy a felnőtt Jismaél nem tagadta meg apját, bár az gyermekkorában elkergette őt házából.

A mi számunkra fontos tudnivaló a hetiszakaszból, hogy az első ősapa megvásárolta a hettitáktól Máchpéla barlangját. Oda temették utódait is és Chevront Kirját Árbának (a négy pár városa) nevezték az oda eltemetett őseinkről.

Hogy a "jó cselekedetek" eszméjével fejezzük be a magyarázatot, említsük meg a hagyományt, mely az ember temetését "cheszed sel emet" -nek, igazi jó cselekedetnek nevezi. A halott ugyanis sohasem fizetheti vissza a vele tett jót. És ebben Jichák és Jismaél egyek voltak.

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jisráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>